

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan – ett styrdokument för arbetet på nationell nivå

Beslutad av kyrkostyrelsen 2025-11-14

Plattformen för ekumenik och interreligiös samverkan är framskriven i enlighet med motiv och utgångspunkter angivna i kyrkoordningens fjortonde avdelning (59 kap. KO). Dokumentet anger teologiska grunder, riktning och vägval för Svenska kyrkans engagemang för perioden 2026–2030. Plattformen har att tjäna förståelsen, att utgångspunkten för all ekumenik och interreligiös samverkan ligger i de lokala sammanhangen i den världsvida kyrkan. Plattformens uppdrag avser den nationella nivåns företräderskap för Svenska kyrkan samt främjandet av stift och församlingars ekumeniska arbete.

Teologiska utgångspunkter

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition. (Inledningen till fjortonde avdelningen KO).

I tro och handling deltar Svenska kyrkan i Guds mission (Missio Dei), som till sin karaktär är gränsöverskridande, lokal och världsvid på samma gång. Som evangelisk-luthersk kyrka ser vi beaktelsen till Kristus som trons centrum. Evangeliet om Kristus måste alltid tolkas mot bakgrund av de sammanhang i vilka det kommuniceras och tas emot. Svenska kyrkans möte med andra kyrkor utmanar lika mycket den egna självförståelsen som kyrkornas praktiska samverkan och ömsesidiga beroende av varandra. Ekumenisk samverkan präglas av kyrkornas gemensamma strävan och arbete för en djupare förståelse av den i Kristus givna uppenbarelsen och i dopet uttryckta uppdraget att vara kyrka i världen. Den kännetecknas också av Kyrkornas världsråds ekklesiologiska och missiologiska dokument från 2000-talet som betonar tanken på kyrkan som gemenskap grundad i Gud Fadern, Sonen och den Heliga Andes initiativ och i Guds intention med och handlande i världen (koinonia). Svenska kyrkan bejakar enhet i försonad mångfald. Detta utgör en viktig grund för relationerna till andra kyrkor och ekumeniska organisationer världen över.

Dopets ovillkorliga nåd och alla döptas kallelse att vara delaktiga i kyrkans offentliga vittnesbörd är en grundläggande utgångspunkt i denna mission. Kyrkan är inget självändamål, Gud kallar de döpta till lärjungaskap och dopet utgör utgångspunkten för ett kristet engagemang både i kyrkan, med människor av annan tro och i världen.

Kärleksbudet påbjuder respekt för alla människor oavsett tro. Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* ser som centralt i kristen tro att kyrkan är kallad och sänd att dela Guds omsorg om hela världen. Då uttrycks Guds mission i vår delaktighet i Guds strävan att göra skapelsen hel i alla dess relationer. Biskopsbrevet identifierar tre perspektiv som särskilt viktiga för hur kyrkan agerar i ett

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

mångreligiöst samhälle: i respekt för den enskilda människan, i en god relation till andra trossamfund och med en genomtänkt missions- och religionsteologi. Tillsammans med den världsvida ekumeniska rörelsen bejakar Svenska kyrkan kallelsen att bygga relationer till människor av annan tro eller ingen tro alls för att underlätta en djupare och ömsesidig förståelse, försoning, och samarbete för det gemensamma bästa.

Svenska kyrkans arbete med ekumenik och interreligiös samverkan präglas också av den teologiska metoden receptiv ekumenik. Den prioriterar lyssnandet till den andre framför jämförelse och utgår ifrån att olika kristna traditioner behöver varandra vilket inkluderar delandet av den egna sårbarheten. Detta är ett viktigt förhållningssätt i tider av samhällelig polarisering.

När Svenska kyrkan idag samverkar med andra kyrkor, multilaterala ekumeniska organisationer och andra religiösa samfund, civilsamhällesorganisationer och samhällsinstitutioner bär den 1900-talets ekumeniska arv – som har en viktig utgångspunkt i Life and Work-mötet i Stockholm 1925. Aktuell forskning ger vid handen att denna tradition hänger nära samman med Faith and Order arvet och behöver bearbetas integrerat i en tid av en växande insikt om den fundamentalt etiska dimensionen av ekklesiologi. Denna förståelse bär Svenska kyrkans ekumeniska förhållningssätt i vår tid. Samhällsansvar utifrån en luthersk förståelse av kyrkan i det offentliga rummet präglar Svenska kyrkan också i vår tid. En föränderlig omvärld utmanar den ekumeniska rörelsen och kräver vägval. Att kyrkornas samhällsuppdrag definieras utifrån en analys av omvärlden (se generalsekreterarens omvärldsrapport) och en teologisk reflektion är en central utgångspunkt i det pågående arbetet. Reflektionen kring och arbetet med kyrkornas roll i det offentliga rummet skapar förutsättningar för nya samarbeten över världen.

Ungas delaktighet i den ekumeniska rörelsen och i interreligiös samverkan samt stärkandet av relationer mellan ungdomar från olika religiösa och geografiska kontexter är av vikt för Svenska kyrkan. Både ungas delaktighet i den ekumeniska rörelsen och i interreligiös samverkan samt stärkandet av relationer mellan ungdomar från olika religiösa och geografiska kontexter är av vikt för Svenska kyrkan.

Svenska kyrkans engagemang i den globala ekumeniska rörelsen innebär både att bidra till det samlade arbetet och att lära av, reflektera med och utmanas i mötet med andra.

Interreligiös samverkan

Engagemanget för interreligiös samverkan är ett uttryck för Svenska kyrkans kallelse till att verka för mänsklighetens gemenskap. När vi känner igen Guds verk i andra religiösa traditioner får detta konsekvenser för det pastorala arbetet och de interreligiösa relationerna. Det ger anledning till frimodighet i både dopundervisning och dialogarbete. I flera av Svenska kyrkans församlingar ser vi en religionsteologiskt förankrad beredskap till bådadera: det bedrivs undervisning för ungdomar och vuxna som vill bli döpta, samtidigt som det odlas goda och förtroendefulla relationer med andra trosgemenskaper.

Svenska kyrkan vill fortsätta att bygga upp och värna interreligiösa samarbetsformer. Kärleksbudet är grunden för Svenska kyrkans interreligiösa samverkan. Det förutsätter inte att alla inblandade tycker likadant i varje fråga. Svenska kyrkans arbete inom fältet visar hur samsyn inom särskilda frågor som

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

religions- och övertygelsefrihet, migration och integration ger en grund för såväl ekumenisk som interreligiös praktik med det gemensamma goda för ögonen. De interreligiösa samarbetsformerna som byggts upp de senaste dryga två årtiondena har visat sig värdefulla, också i tider av kris. Under senare tid har överläggningar och samverkan mellan trossamfund intensifierats i flera frågor, till exempel när det gäller begravningsverksamheten.

Det interreligiösa arbetet är ett långsiktigt fredsarbete av betydelse för hela samhället. Svenska kyrkans engagemang i Sveriges interreligiösa råd (SIR) och det europeiska nätverket A World of Neighbours (AWON) är uttryck för ett sådant fredsbygge. De interreligiösa råden och andra konkreta interreligiösa samarbeten har visat sig viktiga för att stärka religions- och övertygelsefrihet, motverka antisemitism, islamofobi och kristofobi, inte minst lokalt, och synliggöra religionens roll i samhället. I samspel med stiftet vill den nationella nivån stärka fältet interreligiös samverkan samt bidra till ett fördjupat lärande i teori och praktik.

Svenska teologiska institutet (STI) i Jerusalem förkroppsligar i sig interreligiös samverkan; kristna, muslimer och judar ingår i arbetslaget, som består av både personal från Sverige och lokalanställda. Ett brett kontaktnät och upparbetade förtroenden möjliggör mer djupgående lärande och möten i en komplex verklighet, viktigt för både besökande utifrån och lokalt.

Multilateral ekumenisk samverkan

I arbetet med de multilaterala ekumeniska organisationerna följer Svenska kyrkan sin kallelse att verka för världens helande och vill vidareutveckla långsiktigt hållbara relationer till och samverkan inom den ekumeniska rörelsen i multilaterala samarbetsorgan på lokal, regional, nationell och global nivå. Kyrkornas gemensamma väg i den ekumeniska rörelsen gestaltas i dialog och engagemang i världen. Den har stor betydelse i en tid då politiken präglas av nationalism och egenintressen. Centrala aspekter av denna multilaterala samverkan är för Svenska kyrkan:

1. kyrkans roll i det offentliga rummet
2. ömsesidigt ekumeniskt lärande
3. teologisk utbildning i en global kontext
4. arbete för rättvis fred, klimaträttvisa och hållbarhet
5. ungas delaktighet och inflytande samt ungdomsutbyten
6. genusrättvisa
7. interreligiös samverkan
8. påverkansarbete

Svenska kyrkan vill vara en konstruktiv kraft i arbetet med att utveckla de multilaterala ekumeniska organisationernas strukturer och arbetssätt samt med att förtydliga strategiska prioriteringar och tyngdpunkter för att främja deras långsiktiga hållbarhet. De olika organisationerna är av betydelse för Svenska kyrkan utifrån sina olika förutsättningar, arbetsområden och sammansättningar. Väsentligt är att organisationerna samordnar arbetet med varandra. Det är också av betydelse att stärka deras demokratiska bärkraft.

Svenska kyrkan är medlem i Kyrkornas världsråd (KV) som är av avgörande betydelse för Svenska kyrkans identitet och multilaterala samverkan med dess medlemskyrkor av olika konfessionell

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

bakgrund över världen. Svenska kyrkan vill bidra till det teologiska arbetet inom ramen för KV:s kommissioner, arbets- och referensgrupper. Genom sitt medlemskap i KV vill Svenska kyrkan vidareutveckla de områden som ovan beskrivs som centrala såväl som urfolksrättigheter. Svenska kyrkans självförståelse som en del i den världsvida kyrkan fördjupas genom engagemanget i KV som visar hur tro och handling hör ihop och stärker kyrkornas sökande efter synlig enhet.

Medlemskapet i LVF stärker Svenska kyrkans gränsöverskridande lutherska identitet. Det sker genom gemensamt gudstjänstfirande och förpliktelse till kristen enhet som konkretiseras i dialoger med till exempel romersk-katolska kyrkan och den globala pingströrelsen samt genom det delade teologiska studiearbete kring kyrkan i det offentliga rummet, korsteologi och fredsteologi. Gemenskapen inbegriper också det praktiska arbetet kring internationell mission och diakoni, inte minst genom LVF:s närvaro i många av de största humanitära kriserna.

I syfte att öka kunskapen om och fördjupa relationen till kyrkor som idag varken ingår i KV eller LVF ämnar Svenska kyrkan söka närmare kontakt med organisationen Global Christian Forum (GCF) som förutom KV:s medlemskyrkor och den romersk-katolska kyrkan samlar ett stadigt växande antal kyrkor över världen inom pentekostal, karismatisk och evangelikal tradition.

Act Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen (Action by Churches Together) som är en av de största globala trosbaserade allianserna för humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och påverkansarbete. Målsättningen är koordinerad samverkan för att bidra till lösningar på de utmaningar som världen står inför på lokal, regional och global nivå. Svenska kyrkan vill särskilt verka för lokalt ledda insatser och ett fördjupat samarbete inom fälten genusrättvisa, klimaträttvisa, socioekonomisk rättvisa, trosbaserade aktörers roll i utvecklingssamarbetet, demokratiskt utrymme samt regionala och nationella fredsprocesser. Engagemanget förkroppsligar en holistisk missionssyn både lokalt och globalt.

Svenska kyrkan är medlem i Konferensen för europeiska kyrkor (KEK) som samlar medlemskyrkor från ortodox, anglikansk och protestantisk kyrkotradition runt om i Europa för att övervinna gränser och skapa samhörighet på kontinenten. Viktiga delar av Svenska kyrkans engagemang i KEK består i kyrkornas gemensamma arbete med fredsfrågor samt med policydialog gentemot EU och Europarådet. I en tid då samarbete inte längre är en självklarhet är det betydelsefullt att delta i en plattform för dialog och gemensam handling.

Svenska kyrkan är sedan 1994 en del av Borgågemenskapen, en kyrkogemenskap mellan lutherska och anglikanska kyrkor i Norden och Baltikum, på de brittiska öarna och den iberiska halvön. Svenska kyrkans nationella nivå understödjer fördjupade relationer och gemensam teologisk reflektion kyrkorna emellan kring kyrkans uppdrag i Europa. Detta sker särskilt genom att främja fördjupad gemenskap och ömsesidigt lärande i vänstiftskontakter där utbyte mellan församlingar är en viktig del.

Svenska kyrkan är ”deltagande kyrka” i Communion of Protestant Churches in Europe (CPCE), en sammanslutning av protestantiska kyrkor i Europa med utgångspunkt i Leuenbergkonkordin. Arbetet i CPCE är viktigt för Svenska kyrkan att följa, ta del av och bidra till särskilt när det gäller frågor om kyrkoutveckling som är relevanta för stift och församlingar.

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

Svenska kyrkan är medlem i Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME) angående flyktingfrågor och i Eurodiaconia angående diakonala frågor i Europa samt engagerad i European Christian Environmental Network (ECEN), ett nätverk som främjar hållbar utveckling och miljöansvar i Europa.

Svenska kyrkan är medlem i Sveriges kristna råd (SKR) som består av medlemskyrkor från frikyrklig, ortodox, romersk-katolsk och luthersk tradition. Genom sitt engagemang i SKR vill Svenska kyrkan bidra till en ökad samverkan och ett fördjupat teologiskt utbyte samt stärka kyrkornas gemensamma röst och arbete gentemot beslutsfattare och myndigheter i Sverige. Riktade insatser för ungdomar och unga vuxna i den ekumeniska rörelsen prioriteras. Kyrkornas ekumeniska och interreligiösa uppdrag inom institutionsvården, till exempel Sjukhuskyrkan och den andliga vården i Kriminalvården (NAV), ska stärkas och vidareutvecklas.

Svenska kyrkan är medlem i Svenska missionsrådet (SMR), grundat 1912, som samlar kyrkor och kristna biståndsorganisationer. SMR har haft en viktig roll som bland annat vidareförmedlare av bistånd, kapacitetsstärkare, plattform för frågor om missionsteologi, religions- och övertygelsefrihet och religiös läskunnighet. På grund av omställningar i den svenska biståndspolitiken står SMR inför betydande förändringar. Svenska kyrkan vill fortsätta sitt samarbete med SMR och gemensamt identifiera arbetsområden för samverkan.

Bilateral ekumenisk samverkan

Ekumenisk teologisk dialog i bilaterala relationer är ett uttryck av Svenska kyrkans kallelse till kyrkans synliga enhet och övervinner historiska motsättningar, främjar ömsesidig förståelse och möjliggör samverkan. Möten och gemensamt ekumeniskt lärande möjliggör en breddad förståelse av den egna kyrkans identitet och uppdrag. Svenska kyrkan relaterar bilateralt till många kyrkor världen över genom kyrkogemenskap och -samverkan, globalt utvecklingssamarbete, stöd till utbildningsinstitutioner, via vänstifts- och församlingskontakter, genom ungdomsutbyten samt ekumenisk samverkan inom ramen för Svenska kyrkan i utlandets arbete.

Majoriteten av dessa bilaterala kyrkorelationer är sprungna ur mångårig gemensam tjänst i Guds mission som berikar och utmanar Svenska kyrkan både lokalt och globalt. Såväl historiskt viktiga kyrkorelationer som mer nutida uttryck för en nära samverkan med enskilda kyrkor i Afrika, Asien, Mellanöstern och Latinamerika utgör en omistlig del av Svenska kyrkans lutherska identitet och ekumeniska självförståelse. Likaså har samarbetet med kyrkor i Norden och Europa varit och är av avgörande betydelse för Svenska kyrkans ekumeniska arbete.

Svenska kyrkan vill fortsatt värna och utveckla sina bilaterala kyrkorelationer. Dessa är av särskild vikt i en tid som präglas av nationalism och protektionism. Vi ser många sammanhang där mänskliga fri- och rättigheter är hotade eller det demokratiska utrymmet är starkt begränsat och behöver som kyrkor ett levande samtal om dessa frågor. I nära samspel med stiftet vill den nationella nivån understödja insatser för ömsesidigt lärande och utbyten samt skapa engagemang för internationell mission och diakoni.

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

Svenska kyrkan har ingått kyrkogemenskap med den Oberoende filippinska kyrkan (IFI) 1995, de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen 2016 och den Episkopala kyrkan, främst i USA (TEC) 2023. Den nationella nivån vill främja långsiktigt hållbara strukturer för ökad samverkan med dessa kyrkor, särskilt inom fälten kyrkans kallelse i det offentliga rummet, barn och ungas rättigheter, teologisk utbildning samt utbyten inom ramen för vänstifts- och församlingskontakter.

Svenska kyrkan ingick 2003 kyrkogemenskap med Evangeliska kyrkan i Tyskland (EKD). Den nationella nivån vill fördjupa dialogen med EKD, bland annat genom att stärka kyrkornas arbete inom det religionspedagogiska området, den teologiska reflektionen över kyrkornas bidrag till samhällsbygget och psalmboksarbetet. Den nationella nivån vill även stärka den lokala samverkan som redan finns genom de Svenska kyrkans församlingar i Tyskland samt främja befintliga vänstifts- och församlingsrelationer.

Svenska kyrkan har sedan 2016 en ekumenisk överenskommelse med Eumeniakyrkan i syfte att möjliggöra lokalekumenisk samverkan. Under 2025 inleddes samtal för att fördjupa relationen. De båda kyrkornas samarbetsavtal avseende relationen till Church of Pakistan, kring lärande och undervisning, klimatfrågor och interreligiös samverkan ska stärkas och fördjupas.

Svenska kyrkan och Stockholms katolska stift har haft ekumeniska samtal sedan mitten av 1950-talet som resulterat i flera officiella rapporter och samtalsdokument. På basis av de fem ekumeniska imperativen i det luthersk-katolska dokumentet *Från konflikt till gemenskap* från 2013 och det gemensamma högtidlighållandet av reformationen i Lund 2016 har Svenska kyrkan ambitionen att söka vägar till en förnyad och formaliserad ekumenisk dialog.

Svenska kyrkan relaterar till de ortodoxa och österländska kyrkorna i Sverige bland annat genom SKR. Varje år inbjuder Svenska kyrkan och de ortodoxa kyrkorna i Sverige till samtalsdagar i syfte att stärka de bilaterala relationerna i Sverige samt öka kunskap om och förståelse för varandra. Genom relationerna i SKR och samtalsdagarna vill Svenska kyrkan upprätthålla nätverk som stimulerar ett vidare ekumeniskt samarbete, inte minst lokalt. Samspelet i den svenska kontexten är också plattform för de kontakter som Svenska kyrkan har med de ortodoxa kyrkorna regionalt och globalt och dess ledarskap liksom för samspelet med de ortodoxa kyrkorna i KV och KEK.

Svenska kyrkan och Pingst – fria församlingar i samverkan för regelbundna samtal vars huvudsyfte är gemensam teologisk reflektion samt fördjupad kunskap om varandras sammanhang och teologiska traditioner. Resultaten från dessa samtal på nationell nivå ska inspirera och bidra till närmanden på lokalt plan.

Tidsram och uppföljning

Utvärdering av Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan sker genom en uppföljningsrapport som undersöker följande frågor:

1. I vilken mån har Svenska kyrkan verkat för att fältet interreligiös samverkan med dess samarbetsorgan samt fördjupat lärande inom detta område i teori och praktik stärkts?

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

2. I vilken mån har Svenska kyrkan verkat för att religions- och övertygelsefriheten stärkts, antisemitism, islamofobi respektive kristofobi motverkats?
3. I vilken mån har Svenska kyrkan verkat för att synliggöra religionens roll i samhället?
4. I vilken mån har Svenska kyrkan bidragit till att vidareutveckla långsiktigt hållbara relationer till, och samverkan inom, den ekumeniska rörelsen med särskilt fokus på multilaterala samarbetsorgan?
5. I vilken mån har Svenska kyrkan bidragit till att vidareutveckla de ekumeniska organisationernas strukturer och arbetssätt?
6. I vilken mån har Svenska kyrkan bidragit till att stärka såväl det bilaterala som multilaterala arbetet med ömsesidigt och ekumeniskt lärande samt teologisk utbildning i en global kontext i den världsvida kyrkan? I vilken mån har Svenska kyrkan vidareutvecklat sina egna arbetsmetoder, utbildningsmiljöer och mötesplatser för ekumeniskt och interreligiöst lärande i Sverige?
7. I vilken mån har de multilaterala ekumeniska organisationerna (KV, ACT, LVF, KEK, SKR) med stöd av Svenska kyrkan utvecklat arbetet med:
 - kyrkans roll i det offentliga rummet
 - arbete för rättvis fred, klimaträttvisa och hållbarhet
 - ungas delaktighet och inflytande samt ungdomsutbyten
 - genusrättvisa
 - interreligiös samverkan
 - påverkansarbete?

Uppföljning och revidering av denna plattform görs vart femte år.